

การพัฒนา รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านโพนทอง(แสงราษฎร์สามัคคี)
The Development of a model for enhancing teachers' competence in active learning management in the digital age to promote student quality at Ban Phon Thong School (Saeng – Rat - Samakkhi)

จินตนา ครองยุทธ | Jintana Krongyuth

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

Ubonratchathani Primary Educational Service Area Office 1

Corresponding author e-mail: jin2715jintana@gmail.com

(Received: 6 May 2025, Revised: 24 August 2025, Accepted: 8 September 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล 2) พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน 3) ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบ 4) ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับปานกลาง อันดับความต้องการจำเป็นเมื่อจัดลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การใช้และการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามลำดับ 2) ความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด การทดลองใช้รูปแบบ พบว่า กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การสร้างทีม อยู่ในระดับมากที่สุด การจัดการความรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด 3) การประชาสัมพันธ์และการสื่อสารอยู่ในระดับมากที่สุด สมรรถนะครูด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับดีมาก การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับดีมาก การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับดีมาก การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล อยู่ในระดับดีมาก การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับดีมาก 4) ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ความพึงพอใจของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง ที่มีต่อรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้เชิงรุก, สมรรถนะครู, ยุคดิจิทัล

ABSTRACT

This research aims to 1) Study basic information on enhancing teachers' competency in active learning management in the digital age. 2) Develop a model for enhancing teachers' competency in active learning management in the digital age to promote student quality. 3) Study the results of the experimental model. 4) Evaluate the effectiveness of the model. The research results found that 1) The status quo and the ideal status quo are at a moderate level. The ranking of the needs is from highest to lowest. These include active learning management, use and development of learning media, measurement and evaluation, writing active learning management plans, and designing learning management, respectively. 2) The accuracy and appropriateness of the model and the model user manual are at the highest level. The model trial found that the professional learning community process, team building, and knowledge management are at the highest level. 3) Public relations and communication are at the highest level. Teacher competence in designing active learning management in the digital age is at a very good level. The writing of active learning management plans in the digital age is at a very good level. The organization of active learning activities in the digital age is at a very good level. The use of media, innovation, and technology in organizing active learning in the digital age is at a very good level. The measurement and evaluation of active learning in the digital age is at a very good level. 4) The feasibility and usefulness of the model are at the highest level. The satisfaction of teachers, basic education committees, and parents with the model is at the highest level.

Keywords: Active learning management, Teacher competence, Digital era

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตราที่ 24 ได้ระบุไว้ว่า การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยมีการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนส่งเสริมให้บุคคล เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตลอดจนการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้ระบุว่า ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการ โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้อง กับความสนใจและความถนัดของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกัน

และแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้สามารถทำได้ สามารถคิดเป็นและทำเป็น รักการอ่าน จะทำให้เกิดการเรียนรู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - พ.ศ. 2579 ที่ได้ระบุไว้ว่า บทบาทของนักเรียนควรได้เรียนรู้ และพัฒนาทักษะ ความรู้ และคุณลักษณะจากการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนเน้นการฝึกปฏิบัติให้มากขึ้น รวมถึงให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิด ทักษะการใช้เหตุผลและ ทักษะกระบวนการกลุ่มมากขึ้น โดยนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ตามมาตรฐานหลักสูตรนั้น จำเป็นต้องมีทักษะ การดำรงชีวิตและคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองไทย ยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 เด็กไทยควรมีความสามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้ เป็นองค์ความรู้อันเกิดจากเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นฐาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ด้านการยกระดับคุณภาพการศึกษา ให้มีการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้สู่สมรรถนะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อสร้างสมรรถนะที่จำเป็นในโลก ยุคใหม่ให้กับผู้เรียน จัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพหุปัญญาให้กับผู้เรียน โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และกระบวนการส่งต่อในระดับที่สูงขึ้น พัฒนาการเรียนรู้และการวัดผล ประเมินผลฐานสมรรถนะ เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นแห่งอนาคต ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อพัฒนาทักษะและสมรรถนะให้กับผู้เรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้เรียนรู้ ตามความสนใจผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มที่หลากหลาย ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss) ด้านการส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษาและบุคลากร ให้มีการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการประเมินวิทยฐานะ โดยใช้ระบบการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (Digital Performance Appraisal : DPA) ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการพัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลตามกรอบ ระดับสมรรถนะดิจิทัล (Digital Competency) สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอาชีวศึกษา พัฒนาครูให้มีความพร้อมด้านวิชาการและทักษะการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ รวมทั้งให้เป็นผู้วางแผนเส้นทางการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตของผู้เรียนได้ตามความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล ส่งเสริมสนับสนุนการวัดสมรรถนะครูด้านการวัดและประเมินผล เพื่อนำผลไปใช้ในการยกระดับการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลในชั้นเรียน พัฒนาขีดความสามารถของครู และบุคลากรให้มีสมรรถนะที่สอดคล้อง และเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต ส่งเสริมสนับสนุนการทดสอบสมรรถนะครู และบุคลากรด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการทำงาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565)

สมรรถนะเป็นคุณลักษณะพื้นฐานของบุคคล ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผล หรือเป็นไปตามเกณฑ์ โดยสมรรถนะครูเป็นพฤติกรรมซึ่งเกิดจากการรวมความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) คุณลักษณะ(Character) ทศนคติ (Attitude) และแรงจูงใจ (Motivation) ของบุคคล และส่งผลต่อความสำเร็จ

ในการปฏิบัติงานตาม บทบาทหน้าที่อย่างโดดเด่น การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการจัดกิจกรรมโดยครูผู้สอน เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ การคิดค้นหาข้อสรุปในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากเพื่อนในกลุ่ม โดยการเริ่มจากการทำนายผล การสังเกต การบันทึกผล และการอภิปรายผล เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนกระตือรือร้นในการเรียนตลอดเวลา เพราะผู้เรียนถูกท้าทายให้ใช้ความคิดจากความรู้เดิม และถูกกระตุ้นให้ค้นหาความรู้ใหม่เพื่อมาอธิบายความรู้ที่ตนเองได้ไปศึกษามา ซึ่งสอดคล้องกับ ธนัญญา คุณสุข (2565) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคที่หลากหลาย โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูงที่ผ่านทักษะ การฟัง อ่าน คิด และเขียนและแสดงความคิดเห็นระหว่างลงมือปฏิบัติโดยครูเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำต่าง ๆ ทำให้เกิดกระบวนการเรียนที่สนุกและท้าทาย และนักเรียนสามารถ สร้างความองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงความรู้เดิมที่ถูกต้อง ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ และสอดคล้องกับ พิมพวรรณ มุกสิกรณ์ (2563) ได้กล่าวถึงลักษณะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาศักยภาพทางสมองของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ สร้างความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์จริง ได้เรียนรู้การทำงานร่วมกัน เน้นทักษะการอ่าน พุด ฟัง เขียนและการคิดขั้นสูง ซึ่งผู้เรียนจะสามารถสร้างองค์ความรู้และทบทวนความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เท่านั้น

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกสถานศึกษา มีหน้าที่กำกับ ติดตาม จ้างแจงเห็นความสำคัญดังกล่าว และได้พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพนทอง(แสงราษฎร์สามัคคี) เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตลอดจนได้ทราบสภาพทั่วไปของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัลของครูในโรงเรียนบ้านโพนทอง(แสงราษฎร์สามัคคี) เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน อันจะเป็นข้อมูล และสารสนเทศหน่วยงานต้นสังกัดในการกำหนดนโยบายและส่งเสริมสนับสนุนนโยบายเพื่อยกระดับศักยภาพการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลแก่ผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มขึ้น และได้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพนทอง(แสงราษฎร์สามัคคี) และนำไปใช้ในการพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัลของครู โรงเรียนบ้านโพนทอง(แสงราษฎร์สามัคคี)

2. พัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัลเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี)

3. ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี)

4. ประเมินประสิทธิผลของรูปแบบศึกษาผลการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี)

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ได้แก่

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี)

1. กลุ่มเป้าหมาย

1.1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในยุคดิจิทัลของครู โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) ได้แก่ ข้าราชการครูสายผู้สอน โรงเรียนบ้านโพหนอง (แสงราษฎร์สามัคคี) ปีการศึกษา 2566 จำนวน 10 คน

1.2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านสะพานโดม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โรงเรียนบ้านหนองขุ่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 และโรงเรียนบ้านคูขาด(ศรีวิทยาการ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกเอกสารการค้นคว้า แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินองค์ประกอบ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ศึกษาเอกสาร

3.2 วิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

3.3 ประเมินองค์ประกอบของรูปแบบ

3.4 ศึกษาสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล

3.5 ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี)

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อตรวจสอบ ยืนยัน ประเมินรูปแบบและประเมินคู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครู

ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง (แสงราษฎร์สามัคคี) จำนวน 9 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสังเกต แบบบันทึกการสนทนาในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ แบบประเมินร่างรูปแบบ แบบการสร้างคู่มือ และแบบประเมินคู่มือ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ยกร่างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน

3.2 ตรวจสอบร่างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โดยใช้เทคนิคการประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Focus group discussion)

3.3 ประเมินร่างรูปแบบ

3.4 สร้างคู่มือการใช้รูปแบบ

3.5 ประเมินคู่มือการใช้รูปแบบ

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี)

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง (แสงราษฎร์สามัคคี) ได้แก่ ข้าราชการครูสายผู้สอน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) ปีการศึกษา 2567 จำนวน 7 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการดำเนินการ แบบประเมินความรู้ความเข้าใจต่อรูปแบบและคู่มือ แบบประเมินสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก(Active Learning)

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 จัดทำแผนการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน

3.2 อบรมการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน

3.3 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน

ระยะที่ 4 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) สำหรับลำดับขั้นตอนหลักของวิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในชั้นตอนนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน
โรงเรียนบ้านโนนทอง(แสงราษฎร์สามัคคี) ปีการศึกษา 2567 จำนวน 85 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในชั้นตอนนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน
จำนวน 72 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียนบ้านโนนทอง(แสงราษฎร์สามัคคี) ปีการศึกษา
2567 จำนวน 72 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ผู้ปกครองนักเรียนและ
นักเรียนเป็นชั้นเรียนแล้วสุ่มจากแต่ละชั้นเรียน ๆ ละ 12 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 ตารางเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปีการศึกษา 2566 และ 2567

2.2 ตารางเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ปีการศึกษา 2566 และ 2567

2.3 แบบประเมิน

2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประเมินผลคุณภาพผู้เรียน

3.2 ประเมินผลรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
(Active Learning) ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน

3.3 ประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการ
เรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน

ผลการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)
ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโนนทอง(แสงราษฎร์สามัคคี) ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนบ้านโนนทอง
(แสงราษฎร์สามัคคี) พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นของการจัดการเรียนรู้
เชิงรุก ในยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนบ้านโนนทอง(แสงราษฎร์สามัคคี) โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ
การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การวัดและประเมินผล การใช้และการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และการ
จัดการเรียนรู้เชิงรุก

สภาพที่ควรจะเป็นของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัลของครูโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่
ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การวัดและประเมินผล รองลงมา คือ
การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การใช้และการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และการ
ออกแบบการจัดการเรียนรู้

อันดับความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัลของครูโดยรวม เมื่อจัดลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การใช้และการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

2. ผลการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี)

2.1 การสังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัลเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) ที่จะนำไปใช้สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกองค์ประกอบของรูปแบบที่สังเคราะห์ต้องมีความถี่ไม่น้อยกว่า 3 จึงจะนำมาใช้กำหนดเป็นคุณลักษณะที่เป็นองค์ประกอบรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัลเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี)ต่อไป โดยสามารถสรุปองค์ประกอบของรูปแบบ ได้แก่ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินงานของรูปแบบการประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ

2.2 ผลการประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก(Active Learning) ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) พบว่า ระดับความถูกต้องของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ วัตถุประสงค์ รองลงมาคือ เนื้อหาของรูปแบบ วิธีดำเนินการของรูปแบบ การประเมินผล หลักการ และเงื่อนไขความสำเร็จ ตามลำดับ

ระดับความเหมาะสมของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หลักการ เนื้อหาของรูปแบบ วิธีดำเนินการของรูปแบบ และการประเมินผล รองลงมาคือ เงื่อนไขความสำเร็จ และวัตถุประสงค์ ตามลำดับ

2.3 ผลการประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) พบว่า ความถูกต้องของคู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความชัดเจนของหลักการและเหตุผล ความเหมาะสมของวิธีการดำเนินการของรูปแบบฯ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ คู่มือได้แนะนำวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เชิงรุกของผู้เรียนไว้อย่างเหมาะสม รองลงมาคือ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ ความชัดเจนของข้อปฏิบัติในการนำคู่มือไปใช้ ความเหมาะสมของการประเมินผลของรูปแบบ ความเหมาะสมของเงื่อนไขความสำเร็จ คู่มือได้แนะนำวิธีการวัดและประเมินผลกิจกรรม plc ไว้อย่าง

เหมาะสม ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้และการเรียงลำดับเนื้อหา การจัดรูปแบบการพิมพ์มีความเหมาะสม และคู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) มีประโยชน์ ตามลำดับ

ความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความชัดเจนของข้อปฏิบัติในการนำคู่มือไปใช้ และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้และการเรียงลำดับเนื้อหา รองลงมาคือ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ การจัดรูปแบบการพิมพ์มีความเหมาะสม คู่มือได้แนะนำวิธีการวัดและประเมินผลกิจกรรม plc ไว้อย่างเหมาะสม คู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) มีประโยชน์ ความชัดเจนของหลักการและเหตุผล ความเหมาะสมของการประเมินผลของรูปแบบ ความเหมาะสมของเงื่อนไขความสำเร็จ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมของวิธีการดำเนินการของรูปแบบฯ และคู่มือได้แนะนำวิธีการวัดและประเมินผล การเรียนรู้เชิงรุกของผู้เรียน ไว้อย่างเหมาะสม

3. การทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) 5 ด้าน ได้แก่ การออกแบบการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เชิงรุกในยุคดิจิทัล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล และการวัดและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ เชิงรุกในยุคดิจิทัล โดยใช้กระบวนการ PLC 7 ขั้นตอน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามปฏิทิน การปฏิบัติกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 2 วงรอบ ดังนี้

3.1 การประเมินการร่วมกระบวนการ PLC ขั้นตอนที่ 1 การสร้างทีม (Team Formation) วงรอบที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ระดับคุณภาพกระบวนการ PLC อยู่ในระดับมากที่สุด วงรอบที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด ระดับคุณภาพกระบวนการ PLC อยู่ในระดับมากที่สุด ขั้นตอนที่ 6 การจัดการความรู้ (Knowledge Management - KM) วงรอบที่ 1 อยู่ในระดับมาก ระดับคุณภาพกระบวนการ PLC อยู่ในระดับมากที่สุด วงรอบที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด ระดับคุณภาพกระบวนการ PLC อยู่ในระดับมากที่สุด ขั้นตอนที่ 7 การประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร (Public Relations and Communication) วงรอบที่ 1 อยู่ในระดับมาก ระดับคุณภาพกระบวนการ PLC อยู่ในระดับมากที่สุด วงรอบที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด ระดับคุณภาพกระบวนการ PLC อยู่ในระดับมากที่สุด

3.2 การประเมินสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี)

ผลการประเมินสมรรถนะครูด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล วงรอบที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ระดับคุณภาพสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับดีมาก วงรอบที่ 2 อยู่ในระดับดีมาก ระดับคุณภาพสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับดีมาก

ผลการประเมินสมรรถนะครูด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล
วงรอบที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ระดับคุณภาพสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับปานกลาง
วงรอบที่ 2 อยู่ในระดับดีมาก ระดับคุณภาพสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับดีมาก

ผลการประเมินสมรรถนะครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล
วงรอบที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ระดับคุณภาพสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับปรับปรุง
วงรอบที่ 2 อยู่ในระดับดีมาก ระดับคุณภาพสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับดีมาก

ผลการประเมินสมรรถนะครูด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการจัดการ
เรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล วงรอบที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ระดับคุณภาพสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้
เชิงรุก อยู่ในระดับดี วงรอบที่ 2 อยู่ในระดับดีมาก ระดับคุณภาพสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่
ในระดับดีมาก

ผลการประเมินสมรรถนะครูด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
ในยุคดิจิทัล วงรอบที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ระดับคุณภาพสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ใน
ระดับดี วงรอบที่ 2 อยู่ในระดับดีมาก ระดับคุณภาพสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับดีมาก

4. ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้
เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี)

4.1 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการเสริมสร้าง
สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสง
ราษฎร์สามัคคี) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ
ด้านความเป็นไปได้ รองลงมาคือ ด้านความเป็นประโยชน์

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของครู ที่มีต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการเสริมสร้าง
สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง
(แสงราษฎร์สามัคคี) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อการ
ดำเนินงานตามรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริม
คุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการดำเนินงาน ตามรูปแบบ
การเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียน
บ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุค
ดิจิทัลของครูโรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การวัดและประเมินผล การใช้และการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้เชิงรุก นั้นเป็นเพราะครูมีการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษามาตรฐานและตัวชี้วัดการเรียนรู้ในระดับน้อย เข้าใจวิธีการเลือกใช้เครื่องมือและสื่อดิจิทัลที่เหมาะสมกับเป้าหมายการเรียนรู้ สามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นผ่านกิจกรรมเชิงรุก พัฒนาศักยภาพการคิดการแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้อยู่ในระดับน้อย ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้โดยมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในรูปแบบของความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนในชั้นเรียน ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ผู้เรียนได้เรียนรู้ความมีวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น อยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับแนวคิดของ กมล โพธิเย็น (2564) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะของการเรียนรู้แบบ Active Learning นั้น ผู้เรียนจะมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้โดยจะเป็นผู้มีส่วนร่วมกับกิจกรรมในชั้นเรียนมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ ในชั้นเรียนทั้งกับเพื่อนและครูผู้สอนผ่านการอ่าน การพูด การฟัง การเขียน การอภิปรายและการสะท้อนคิดเป็นสำคัญเพื่อสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และผู้เรียนจะเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน และได้พัฒนาทักษะขั้นสูงในการคิดรูปแบบต่าง ๆ ในขณะที่ครูผู้สอนจะเป็นผู้คอยชี้แนะประสบการณ์ คอยเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนผ่านการใช้กระบวนการคิดและกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย

สภาพที่ควรจะเป็นของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัลของครูโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวัดและประเมินผล รองลงมา คือ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การใช้และการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ และการออกแบบการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรไท แสงลุน (2564) ได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมทักษะของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้กระบวนการศึกษาชั้นเรียนร่วมกับการสร้างชุมชนวิชาชีพครู ผลการวิจัยพบว่า ครูมีการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก แม้ยังมีปัญหาบางประการในระดับปานกลาง แนวทางการส่งเสริมที่มีประสิทธิภาพ คือ การสร้างกระบวนการพัฒนาร่วมกันผ่านชุมชนวิชาชีพครู โดยใช้การศึกษาชั้นเรียนเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยกระบวนการของการศึกษาชั้นเรียนร่วมกัน อันดับความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัลของครูโดยรวม เมื่อจัดลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก การใช้และการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

2. ผลการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) ได้แก่ ผลการประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) พบว่า ระดับความถูกต้องของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ

วัตถุประสงค์ รองลงมาคือ เนื้อหาของรูปแบบ วิธีดำเนินการของรูปแบบ การประเมินผล หลักการ และเงื่อนไขความสำเร็จ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประคอง รัศมีแก้ว (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การสร้างและตรวจสอบรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เนื้อหาของรูปแบบกระบวนการของรูปแบบ และการวัดและประเมินผล การตรวจสอบรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ความถูกต้องภาพรวมอยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับความเหมาะสมของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครู ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัลเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโนนทอง(แสงราษฎร์สามัคคี) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หลักการ เนื้อหาของรูปแบบ วิธีดำเนินการของรูปแบบและการประเมินผล รองลงมาคือ เงื่อนไขความสำเร็จ และวัตถุประสงค์ ตามลำดับ

ผลการประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโนนทอง(แสงราษฎร์สามัคคี) พบว่า ความถูกต้องของคู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโนนทอง(แสงราษฎร์สามัคคี) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด นั้นเป็นเพราะคู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโนนทอง(แสงราษฎร์สามัคคี) มีความชัดเจนของหลักการและเหตุผล ความเหมาะสมของวิธีการดำเนินการของรูปแบบฯ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ คู่มือได้แนะนำวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เชิงรุกของผู้เรียนไว้อย่างเหมาะสม ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ ความชัดเจนของข้อปฏิบัติในการนำคู่มือไปใช้ ความเหมาะสมของการประเมินผลของรูปแบบ ความเหมาะสมของเงื่อนไขความสำเร็จ คู่มือได้แนะนำวิธีการวัดและประเมินผลกิจกรรม plc ไว้อย่างเหมาะสม ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และการเรียงลำดับเนื้อหา การจัดรูปแบบ การพิมพ์มีความเหมาะสม และคู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโนนทอง (แสงราษฎร์สามัคคี) มีประโยชน์ ตามลำดับ ความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโนนทอง(แสงราษฎร์สามัคคี) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประคอง รัศมีแก้ว (2562) ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานผลการวิจัยพบว่า ความถูกต้องของคู่มือการใช้รูปแบบ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ของคู่มือ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด นั้นเป็นเพราะคู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียน

บ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) มีความชัดเจนของข้อปฏิบัติในการนำคู่มือไปใช้ และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้และการเรียงลำดับเนื้อหา ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ การจัดรูปแบบการพิมพ์มีความเหมาะสม คู่มือได้แนะนำวิธีการวัดและประเมินผลกิจกรรม plc ให้อย่างเหมาะสม คู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) มีประโยชน์ ความชัดเจนของหลักการและเหตุผล ความเหมาะสมของการประเมินผลของรูปแบบ ความเหมาะสมของเงื่อนไขความสำเร็จ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมของวิธีการดำเนินการของรูปแบบฯ และคู่มือได้แนะนำวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เชิงรุกของผู้เรียน ให้อย่างเหมาะสม

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) 5 ด้าน ได้แก่ การออกแบบการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล และการวัดและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ เชิงรุกในยุคดิจิทัล โดยใช้กระบวนการ PLC 7 ขั้นตอน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามปฏิทินการปฏิบัติกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 2 วงรอบ ดังนี้

3.1 ผลการประเมินกระบวนการ PLC ขั้นตอนที่ 1 การสร้างทีม (Team Formation) วงรอบที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ระดับคุณภาพกระบวนการ PLC อยู่ในระดับมากที่สุด วงรอบที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด ระดับคุณภาพกระบวนการ PLC อยู่ในระดับมากที่สุด ขั้นตอนที่ 6 การจัดการความรู้ (Knowledge Management - KM) วงรอบที่ 1 อยู่ในระดับมาก ระดับคุณภาพกระบวนการ PLC อยู่ในระดับมากที่สุด วงรอบที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด ระดับคุณภาพกระบวนการ PLC อยู่ในระดับมากที่สุด ขั้นตอนที่ 7 การประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร (Public Relations and Communication) วงรอบที่ 1 อยู่ในระดับมาก ระดับคุณภาพกระบวนการ PLC อยู่ในระดับมากที่สุด วงรอบที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด ระดับคุณภาพกระบวนการ PLC อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งจะเห็นได้ว่า การดำเนินการตามกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล ในวงรอบที่ 2 จะมีผลการประเมินสูงกว่าวงรอบที่ 1 นั้นเป็นเพราะครูเกิดการเรียนรู้ในการสร้างความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล การสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง PLC เรียนรู้การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกที่หลากหลาย การบันทึกความรู้และกิจกรรมที่สอนได้ผลดีเป็นระบบ การนำความรู้ไปปรับใช้และพัฒนาเรียนรู้การวางแผนการสื่อสารองค์ความรู้ การเลือกช่องทางการสื่อสาร และการเผยแพร่และการมีส่วนร่วมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยณัฐ กุศลมาลย์ (2560) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางการส่งเสริมครู โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ในการจัดการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอมอร ศรีวรชิน (2562) การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในการพัฒนาสมรรถนะ

ด้านทักษะชีวิตของผู้เรียน โรงเรียนท่งพิทยาคม ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในการพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะชีวิตของผู้เรียนโรงเรียนท่งพิทยาคม 1) ความรู้ความเข้าใจของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก หลังจัดกิจกรรมการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ สูงกว่าก่อนจัดกิจกรรม 2) ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมาก 3) ความคิดเห็นของครู ที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในการพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะชีวิตของผู้เรียนโรงเรียนท่งพิทยาคม อยู่ในระดับมาก 4) สมรรถนะด้านทักษะชีวิตของผู้เรียนอยู่ในระดับดีเยี่ยมร้อยละ 95.50

3.2 ผลการประเมินสมรรถนะครูด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล

วงรอบที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ระดับคุณภาพสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับดีมาก

วงรอบที่ 2 อยู่ในระดับดีมาก ระดับคุณภาพสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับดีมาก ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล

วงรอบที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ระดับคุณภาพสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับปานกลาง

วงรอบที่ 2 อยู่ในระดับดีมาก ระดับคุณภาพสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับดีมาก ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล

วงรอบที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ระดับคุณภาพสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับปรับปรุง

วงรอบที่ 2 อยู่ในระดับดีมาก ระดับคุณภาพสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับดีมาก ด้านการใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล

วงรอบที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ระดับคุณภาพสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับดี

วงรอบที่ 2 อยู่ในระดับดีมาก ระดับคุณภาพสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับดีมาก ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล

วงรอบที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง ระดับคุณภาพสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับดี

วงรอบที่ 2 อยู่ในระดับดีมาก ระดับคุณภาพสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก อยู่ในระดับดีมาก

จากผลการวิจัยดังกล่าวพบว่าผลการประเมินสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล

วงรอบที่ 2 มีผลการประเมินสูงกว่าวงรอบที่ 1 นั้นเป็นเพราะครูมีการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ครูสามารถเลือกใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลที่เหมาะสมกับบริบทของการเรียนรู้และผู้เรียน ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี ความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริม การมีส่วนร่วมของผู้เรียนในทุกขั้นตอนของการเรียนรู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล ความสามารถในการใช้เครื่องมือดิจิทัลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารกับผู้เรียนและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริม การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ความพร้อมในการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่องและการเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผล ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมกับเป้าหมายการประเมิน สอดคล้องกับแนวคิดของ ธัญชนก สีฟ้า (2562) และ พิไลวรรณ มาตเลิง (2565) ที่ได้สังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะได้ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้ (Knowledge) เป็นความรู้ที่บุคคลจำเป็นต้องมีเกี่ยวกับงานที่ทำอยู่ ความรู้เฉพาะที่จำเป็นต้องรู้ เป็นความรู้ที่สำคัญเฉพาะด้าน 2) ทักษะ (Skill) เป็นความสามารถในการนำความรู้ที่มีอยู่

มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานที่ทำมีประสิทธิภาพ ทักษะที่ได้เกิดจากพื้นฐาน ความรู้ และความสามารถที่ปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วว่องไว และ 3) คุณลักษณะ (Attributes) เป็นความคิด ความรู้สึก และลักษณะนิสัยประจำตัวของบุคคลได้แก่ เจตคติ/ทัศนคติ คุณลักษณะส่วนบุคคลที่แสดงออกโดยการปฏิบัติ แรงจูงใจ และค่านิยม/ ความเชื่อ เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรไท แสงลุน (2564) ได้ดำเนินการวิจัย เพื่อพัฒนา รูปแบบการส่งเสริมความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยใช้กระบวนการศึกษาชั้นเรียนผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นกลไกหลักในการพัฒนา ผลการวิจัย พบว่า ผลการสร้างรูปแบบ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เนื้อหาของรูปแบบ กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ และการวัดและประเมินผล การตรวจสอบรูปแบบของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ความเหมาะสมของรูปแบบภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผลการทดลองนำร่องกับครูไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างพบว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้มากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 70.00 (3.50 คะแนนขึ้นไป) เท่ากับ 0.78 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ร้อยละ 70.00 (3.50 คะแนนขึ้นไป) เท่ากับ 0.86 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง (แสงราษฎร์สามัคคี)

4.1 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง (แสงราษฎร์สามัคคี) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความเป็นไปได้ รองลงมาคือ ด้านความเป็นประโยชน์ นั้นหมายถึง รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) เป็นรูปแบบที่สามารถนำไปใช้พัฒนาสมรรถนะครูได้จริง เป็นรูปแบบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ครูพัฒนาศักยภาพ ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นประโยชน์สำหรับโรงเรียนอื่น ๆ ที่นำรูปแบบไปใช้ และเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรในด้านอื่น ๆ ให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญาพัชญ์ กานต์ภูวนันต์ (2562) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผลการศึกษาพบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความถูกต้อง ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และพบว่า เจตคติในการพัฒนาตนเองของครูถือเป็นประเด็นเร่งด่วนที่มีความสำคัญ เพราะจะส่งผลโดยตรง ต่อมาตรฐาน การปฏิบัติงานและมาตรฐานการปฏิบัติตนของครู หรือที่เรียกว่า สมรรถนะครู เป็นความสามารถหลัก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมของคนที่จะช่วยสนับสนุนให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมาย และภารกิจตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด

4.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) พบว่า 1) ผลการประเมินความพึงพอใจของครู ที่มีต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัลเพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด จะเห็นได้ว่าผลการประเมินความพึงพอใจของครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อการดำเนินงานตามรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สวัสดิ์ วันงูา (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาขั้น ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดลองใช้รูปแบบการใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คะแนนประเมินความรู้หลังการเข้าร่วมรูปแบบสูงกว่าคะแนนประเมินความรู้ก่อนการเข้าร่วมรูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการประเมินการทำกิจกรรมตามรูปแบบการใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยรวมก่อนใช้อยู่ในระดับมาก หลังใช้อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ควรมีการส่งเสริมพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัล เพื่อให้ครูมีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการการเรียนรู้ได้อย่างคล่องแคล่ว

1.2 ผู้บริหารควรจัดให้มีการนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูผู้สอน ต่อเนื่องและจริงจัง เพื่อจะได้พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของโรงเรียน

1.3 ควรมีการร่วมมือจากผู้บริหารและชุมชนในการสร้างแหล่งเรียนรู้ที่ใกล้กับสถานศึกษา เพื่อให้เป็นการเรียนรู้ที่หลากหลาย และยังอนุรักษ์ส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่ อีกทั้งยังเป็นการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยที่พัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อนำผลที่เกิดกับนักเรียนนำไปเปรียบเทียบได้

2.2 ควรส่งเสริมการทำวิจัยและพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้อื่น ๆ ที่เป็นแนวใหม่ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL : Problem base Learning) การจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL : Community base Learning) การจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษา (STEM Education) เพื่อพัฒนานักเรียนตามสภาพปัญหา ความต้องการ หรือตามบริบทของโรงเรียน

2.3 ควรนำรูปแบบการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูไปใช้ส่งเสริมพัฒนาความสามารถด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นในการจัดการเรียนรู้ และควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

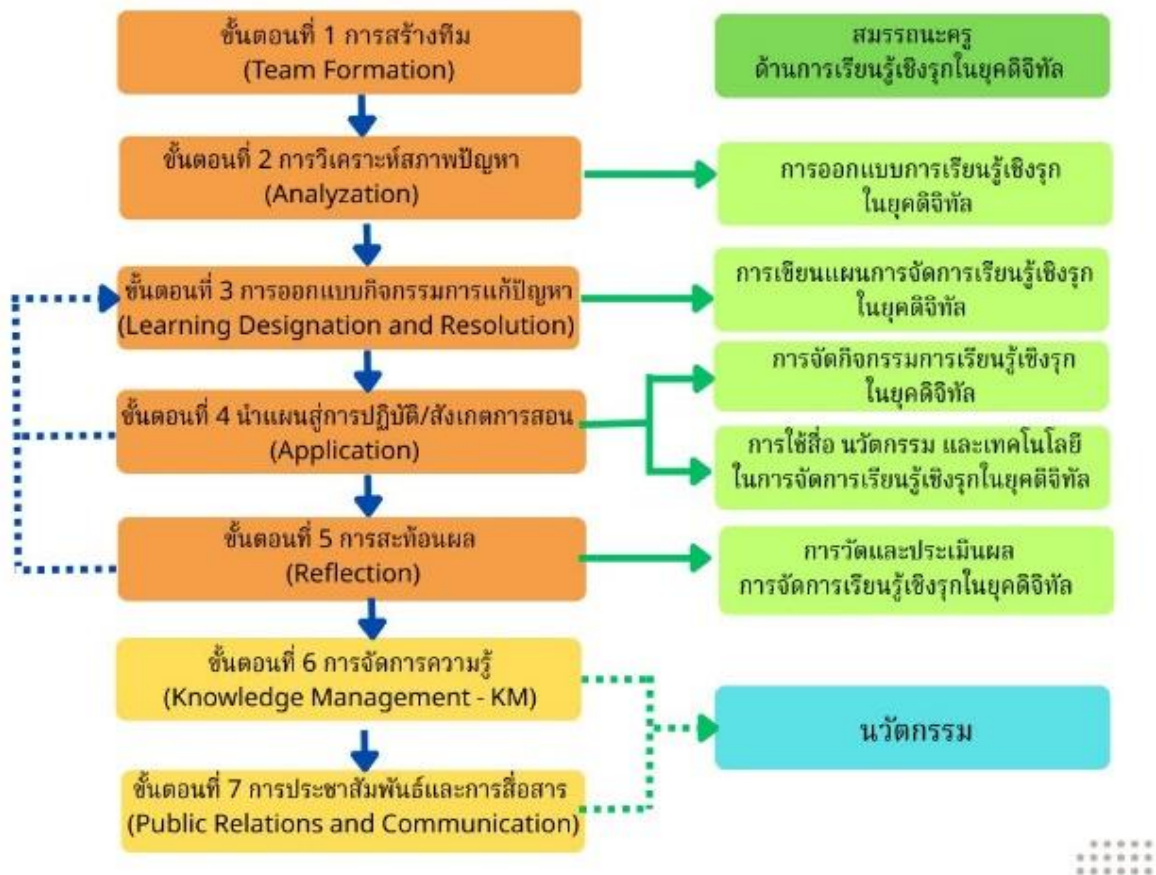
งานวิจัย เรื่อง รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.จิณฉัตร ปะโคทั้ง ข้าราชการบำนาญ นายกสมาคมพัฒนาวิชาชีพ การบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภณกิจ ยอดสละ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ดร.วินัย ทองภูบาล อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ดร.มนตรี ณะคุณ ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการกองการศึกษาเชี่ยวชาญ เทศบาลนครอุบลราชธานี ดร.เสมอ สร้อยคำ ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี ดร.เชษฐพงษ์ สุขปาน ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านไรไต้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี ดร.ซัพล ร่มธรรม ผู้อำนวยการโรงเรียนยโสธรพิทยาคม สพม.ศรีสะเกษ ยโสธร นายสุรศักดิ์ ลือขจร ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนลิ้นฟ้าพิทยาคม สพม.ศรีสะเกษ ยโสธร และ ดร.รักพงษ์ บุญศิริ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาเจริญ สปป.อุบลราชธานี เขต 5 ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม (Focus group) และประเมินรูปแบบคู่มือการใช้รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จผู้วิจัยกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความกรุณาในการประเมินและ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบคุณ คณะครูโรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัวแทนผู้ปกครอง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยในครั้งนี้

องค์ความรู้ใหม่

รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนบ้านโพหนอง(แสงราษฎร์สามัคคี) มีขั้นตอนและวิธีการที่ชัดเจน 7 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างทีม (Team Formation) การวิเคราะห์สภาพปัญหา (Analyzation) การออกแบบกิจกรรมการ

แก้ปัญหา (Learning Designation and Resolution) การปฏิบัติ/สังเกตการสอน (Application) การสะท้อนผล(Reflection) การจัดการความรู้(Knowledge Management) การประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร (Public Relations and Communication) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 วิธีดำเนินการของรูปแบบ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). *สมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 : ครูอาชีพ*. กระทรวงฯ.
- กมล โพธิเย็น. (2564). Active Learning : การจัดการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 19(1), 11-28.
- กัญญาพัชญ์ กานต์ภูวนันต์. (2562). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 47,1-17.
- ธัญญา คุณสุข. (2565). *การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี*. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- ธัญชนก สีฟ้า. (2562). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินทักษะ ในศตวรรษที่ 21 ของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประคอง รัศมีแก้ว. (2562). การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.
- ปิยณัฐ กุศลมาลย์. (2560). แนวทางการพัฒนาครูโดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 8(1), 197-206.
- พิมพ์วรรณ มุกสิกรัตน์. (2563). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง คำราชาศัพท์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สวัสดี วันอุษา. (2564). การพัฒนารูปแบบการใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปริญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. พริกหวานกราฟฟิค.
- อรไท แสงลุน. (2564). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้การศึกษาขั้นเรียนผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เอมอร ศรีวรชิน. (2562). การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความสามารถการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในการพัฒนาสมรรถนะด้านทักษะชีวิตของผู้เรียน โรงเรียนทพรั้งพิทยาคม. องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา.